

Venus van Arles - vóór de restauratie (rechts - Arles) en na de restauratie (links - Parijs, Louvre)

de aandacht trekken, zijn bovendien het slachtoffer geweest van al te vaardige restaurateurs, die bij de wijzigingen van den kopiist nog hun verbeteringen voegden. Sinds in de Renaissance de antieke beeldhouwkunst in ruimeren kring belangstelling trok, werden de opgegraven vondsten duchtig onder handen genomen, alvorens zij waardig werden gekeurd in openbare of particuliere verzamelingen ten toon te staan. Wat nog over was van het oorspronkelijk oppervlak, werd met puimsteen of bijtend zuur verwijderd om den beelden den toen zoo gewaardeerden diepen glans te geven. Bovendien werd al wat ontbrak aangevuld; niet alleen werden de bijna altijd afgebroken neuzen hersteld, maar ook werden met gulle hand nieuwe armen, beenen en koppen uitgedeeld. Indien een nieuwe neus of hand niet makkelijk paste aan het fragment, werd het breukvlak eenvoudig wat afgeslepen. Daar het gemakkelijker is heele ledematen aan te zetten dan ge-